

PRÆDIKENNOTER TIL JULEAFTEN 2020

Så blev der igen i år ingen hvid jul. Til gengæld blev det desværre en **Covid** jul. En pandemi har siden årets begyndelse og i hvert fald fra marts måned sat sit præg på vores allesammens tilværelse.

Påskefejringen i vore kirker blev aflyst – mon nogensinde dét er sket før – og stod det til mange, burde julefejringen også aflyses. Det blev den ikke.

Under alle omstændigheder er det yderst mærkeligt at skulle holde glædesfest under skænderi, usikkerhed, frygt, nedtrykthed. Jul handler om den største glæde af alle: at Gud blev menneske, steg ned fra sin høje himmel på jorden til frelse og håb for os alle. Det er ikke rart at tænke på, at dét budskab skal besmittes med et ekstremt angstprovokerende budskab om, at det hele er ved at bryde sammen. For det er det ikke.

Det får man ellers indtryk af. I månedsvis er vi dagligt blevet bombarderet med tal. Den daglige depression om, at nu er så og så mange blevet smittet med corona, nu er så og så mange blevet indlagt, nu er vi oppe på så og så mange, der er døde af eller snarere med corona.

Biskopperne fastholder, at der skal afholdes fysiske julegudstjenester i alle landets kirker. Men det er ganske frivilligt, om man vil gå i kirke – også juleaften. Vi danskere er normalt et meget autoritetstro folk. Vi gør,

som vi får besked på. Men noget tyder på, at denne autoritetstro har lidt et knæk. Her gik vi og troede, at vi skulle lave adgangsbegrænsning til vore gudstjenester. Her gik vi og troede, at når myndighederne – med regeringen, sundhedsmyndighederne og biskopperne i spidsen – sagde god for at gå i kirke juleaften, så ville folket også gøre det. Men nej, det danske folk har talt med fødderne. De bliver væk. Jeg må indrømme, at dén havde jeg ikke lige set komme!

Juleaften i år er ganske anderledes – og dog fuldstændigt den samme, som den altid har været. Vi har lært, at den kristne forkyndelse ikke er bundet til et bestemt sted, en bestemt bygning. Det kristne budskab afhænger ikke af, *hvor* det forkyndes. Kirken er dér, hvor ordet forkyndes. Julen begyndte jo heller ikke i en kirke, i et tempel, men i en kold stald og på en mark i bælgravende mørke. Julen er ikke afhængig af de ydre rammer, men af det budskab, der lyder: Gud blev menneske i Kristus.

Det er det fuldstændigt samme budskab, der lyder. Julen har bragt velsignet bud. På en mark. I en stald. I en skyttegrav. I en kirke, kun med plads til de få, der har reserveret i forvejen. I en sportshal. Tak, fordi vi trods covid jul kan holde jul sammen med hinanden. I håb om, at vi alle går lysere tider i møde. I håb om, at vi kan få bugt med en sygdom, der gør os alle urolige.

Julens budskab er: ”Frygt ikke!”. Måske er det vigtigere end nogensinde, at vi hører de ord og tager dem til os. De

lyder igen og igen i det gode budskab, som vi bygger menighed på. ”Frygt ikke!”. De to ord siges til os, netop fordi der er al mulig grund til at være bange. Vi skal på ingen måde benægte livets alvor. Slet ikke på dette sted og på denne aften. Men vi véd, at intet kan skille os fra Guds kærlighed. Netop når vi frygter mest, netop når vores liv synes mørkt og faretruende, netop da klinger julens glædelige budskab stærkest.

Det bør ikke lægge en dæmper på juleglæden. Jul handler om, at der tændes et lys i mørket. Dette enkle og smukke billede får endnu mere betydning i år. Uden lys, uden håb kan vi ikke leve.

Dagliglivets bekymringer er der altid, Vi er bange for alle de ting, der ændrer, forstyrrer vores trygge liv. Vi fokuserer meget på dét, vi p.t. *ikke* kan, *ikke* må, i stedet for at fokusere på de mange muligheder, vi stadigvæk har for at leve det gode liv.

Et gammelt romersk ordsprog lyder: ”Frygten er altid større end farerne”. Og sådan er det. Vi forventer eller forestiller os altid det værst tænkelige, men så slemt bliver det heldigvis meget sjældent. Det er godt at forberede sig på farer. Men vi kan også bukke under ved at stirre os blinde på alt det onde, der *kunne* ske. Det er godt at være forberedt. Men det er undergang at bekymre sig til døde.

Det handler om at holde ud, lade os trøste, så vi kan fastholde håbet. Det store håb om retfærdighed, fred,

herlighed. Men også det lidt mindre, men vel også lidt mere realistiske håb om, at vi går lysere tider i møde. Helt konkret ved, at nu vender lyset langsomt tilbage. Dagene bliver længere. Mørket trænges tilbage. Men også i overført betydning et håb om, at det nye år bliver bedre end det gamle. At en vaccine mod coronaen forhåbentlig kan nedkæmpe pandemien. Håbet om, at vi til næste år kan fejre den gode, gamle jul, som vi husker den og savner så meget. En tid, hvor vi kan omfavne hinanden, dele livet med hinanden, ikke længere behøver at holde afstand til vore medmennesker.

Denne tid har lært os, at der er mange måder at formidle det kristne budskab. Ny teknologi er kommet til. Men mødet mellem Gud og mennesker er stadigvæk et fysisk møde i den forstand, at vi ikke kan undvære det menneskelige møde, det menneskelige fællesskab. Ligesom film bedst set i biografen, fodbold bedst opleves på stadium er kirken dét sted, hvor vi får sat ansigt på hinanden og ansigt på Gud. Julen er netop budskabet om, at Gud fik ansigt i Jesus Kristus. Derfor kan intet erstatte den fysiske gudstjeneste som dét sted, hvor vi får sat kød og blod på kærlighedens, sårbarhedens og medlidenhedens væsen.

Gudstjenestens væsen er først og sidst en dialog. En samtale mellem det guddommelige og det menneskelige. Du kan ikke på samme måde have en dialog med noget, der foregår på en skærm. Selv om en del af gudstjenesten synes at være en monolog, hvor én taler, så kan jeg for-

sikre jer for, at uden en menighed, som er fysisk til stede, og som på mange måder kan fortælle taleren, om man er med eller ikke er med, gav det slet ikke mening, at jeg stod hér.

At gudstjenesten er en dialog, kommer på fornemmeste vis til udtryk i salmesangen. Hvordan man kan holde gudstjeneste uden salmesang, er mig en gåde. Salme-sangen er jo netop menighedens svar på evangeliets til-tale. Vi møder det levende ord med lovsang. Hvad ville en julegudstjeneste være uden de kendte julesalmer?

Menneskeheden har overvundet langt større udfordringer end Covid-19. Vi står med langt større udfordringer end den, og der er problemer i tilværelsen, som man ikke kan vaccinere sig imod. Derfor er det livsvigtigt, at vi aldrig mister modet. Et gammelt ord siger, at det er bedre at tænde et lys end at forbande mørket. Og at den, der lever i mørket, kun går lysere tider i møde.

Vor kirkes reformator, Martin Luther, udtalte engang: ”Hvis jeg vidste, at verden skulle gå under i morgen, ville jeg plante et træ i dag!”. Det er den rette måde at møde livet på. At uanset hvor mørkt det ser ud, skal vi leve livet her og nu med nærvær, så vi deler vore dage med hinanden, mens vi har hinanden.

Så kan vi - så få vi end er samlede fysisk - endnu engang ønske hinanden **glædelig jul!**

Amen.